

ความตระหนักด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม
ในการทำงาน กรณีศึกษาธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่

กาญจนา เรืองศิริ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเทคโนโลยีอาคาร คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2556

**Realization on the Occupational Safety, Health and Environment
Case Study of headquarters of the Government Savings Bank**

DAYUTH RUANGHIRAN

**A Thematic Paper Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science
Department of Building Technology Management
Faculty of Engineering, Dhurakij Pundit University
2013**

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่องนี้ สำเร็จลุล่วงมาได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผศ.ดร.ศุภรัชชัย วรรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้แนวคิด คำแนะนำ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อสารนิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ แบ่งปันทักษะ และประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ได้เป็นอย่างดี ขอขอบคุณ คุณวัลยา มลคณเกษม ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายวิจัยและพัฒนา ธนาคารออมสิน ที่ช่วยแนะนำ แนวทางในการทำวิจัยที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบคุณผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างธนาคารออมสินทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ข้อมูล ขอขอบคุณเพื่อร่วมงานหน่วยอาชีวอนามัย ธนาคารออมสินทุกท่าน ที่คอยเป็นกำลังใจในการทำสารนิพนธ์ในครั้งนี้

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่สนับสนุนให้ผู้วิจัยได้รับการศึกษาที่ดีมาโดยตลอด พร้อมทั้งให้กำลังใจ และช่วยเหลือในทุกด้านเท่าที่กระทำได้ จนสำเร็จการศึกษา

กาญจนาธิ ธิราช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
2.1 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านความตระหนัก.....	4
2.2 แนวคิด ทฤษฎี ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	9
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	35
3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	35
3.2 ประชากร และวิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	35
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
3.6 ระยะเวลาดำเนินงาน.....	39
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.2 ความตระหนักด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	44
4.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	45
4.4 แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีขึ้นภายในองค์กร.....	57
5. สรุปผลการศึกษา อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	68
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	68
5.2 อภิปรายผลการศึกษา.....	70
5.3 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย.....	70
บรรณานุกรม.....	71
ภาคผนวก.....	75
ประวัติผู้เขียน.....	81

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ตัวอย่างโรคจากการทำงานกับอาชีพที่เสี่ยงต่อการเกิดโรค.....	25
3.1 ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย.....	39
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	41
4.2 ความตระหนักด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	45
4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ ความแตกต่างของระดับความตระหนักด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน จำแนกตามเพศ.....	46
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความตระหนักด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน จำแนกตามกลุ่มอายุ.....	48
4.5 ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบความแตกต่างของความตระหนัก ด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน จำแนกตามอายุ.....	49
4.6 การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ เฉพาะด้านความรู้ความเข้าใจด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ระหว่างอายุในช่วงต่างๆ.....	50
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความตระหนักด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	51
4.8 ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบความแตกต่างของความตระหนัก ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	52
4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความตระหนักด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน จำแนกตามอายุงาน.....	53
4.10 ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบความแตกต่างของความตระหนัก ด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน จำแนกตามอายุงาน.....	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความตระหนัก ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน จำแนกตามระดับตำแหน่งงาน.....	55
4.12 ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบความแตกต่างของความตระหนัก ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน จำแนกตามระดับตำแหน่งงาน.....	56

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ขั้นตอนและกระบวนการเกิดความตระหนักรู้.....	5
2.2 ลูกโซ่ของอุบัติเหตุ.....	12
2.3 แสดงสาเหตุและผลของอุบัติเหตุ.....	13
2.4 แบบจำลองสาเหตุของอุบัติเหตุและความสูญเสีย (Loss Causation Model).....	16
2.5 แสดงความสูญเสียของอุบัติเหตุเปรียบเทียบกับภูเขาน้ำแข็ง.....	19
2.6 สิ่งแวดล้อมในการทำงานที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ.....	20
2.7 วงจรสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมการทำงานและผู้ปฏิบัติงาน.....	21
2.8 องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการเจ็บป่วยและ/หรือ โรคจากการทำงาน.....	22
4.1 เว็บบอร์ดด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	57
4.2 แสดงตัวอย่างการพัฒนาสื่อ และรูปแบบการเผยแพร่ข้อมูลที่ทันสมัย.....	58
4.3 แสดงกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	59
4.4 แสดงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการ ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	61
4.5 แสดงสื่อการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน.....	62
4.6 แสดงการจัดทำเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของธนาคาร.....	64
4.7 แสดงการสื่อสารให้ความรู้ และกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนัก ด้านสุขอนามัยในการทำงาน (อาชีวอนามัย).....	65
4.8 แสดงตัวอย่างการจัดทำแบบรายงานการสอบสวนอุบัติเหตุ บนเครือข่ายอินทราเน็ตภายในองค์กร.....	67